

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
7 februari 2005

Ons kenmerk
AP/A&A/05/5062

Uw brief van
20 januari 2005

Uw kenmerk
2040506550

Onderwerp
Vragen van het lid Vergeer

Hierbij zend ik u, mede namens de staatssecretaris van Onderwijs, het antwoord op de vragen van het lid Vergeer (SP) van uw Kamer inzake de inkomensontwikkeling van managementfuncties in de sector onderwijs.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2040506550.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Maria J.A. van der Hoeven)

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Vergeer (SP) van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ingezonden 19 januari 2005, kenmerk 2040506550).

1

Kent u de artikelen 'Zetbaas' en 'Roep onmiddellijk de noodtoestand uit; Brief aan de minister van Onderwijs, mevrouw Van der Hoeven'?^{1 2}

Ja.

2

Bent u voornemens om (maximale) loonschalen voor managementfuncties in de onderwijssector vast te stellen, gelet op het feit dat het kabinet bij herhaling heeft laten weten het "onverantwoord en onaanvaardbaar"³ te vinden als bestuurders in de (semi) publieke sector een bovenmatige inkomensontwikkeling kennen? Kunt u uw antwoord toelichten?

De schalen voor de managementfuncties in de sector onderwijs zijn al aan een maximum gebonden. Het primair onderwijs kent de normfuncties van directeur en adjunct-directeur. De maximumschalen voor deze normfuncties zijn gekoppeld aan de schoolgrootte. De hoogste schaal die voor de normfunctie van directeur geldt is schaal DC (+ uitloop). Het bevoegd gezag kan naast of in plaats van deze normfunctie ook een andere managementfunctie (niet normfunctie) vaststellen, bijvoorbeeld de functie van bovenschools manager. In dat geval bedraagt de maximumschaal voor deze nieuwe functie ten hoogste schaal DE.

Voor het voortgezet onderwijs zijn in het Kaderbesluit rechtspositie VO uitgangspunten voor het functiewaarderingsstelsel voor de functies van directeur en voorzitter van de centrale directie vastgesteld. Daarmee is de salarisschaal voor deze functies gemaximeerd. De hoogst bereikbare schaal is schaal 17. In het door decentrale cao-partijen ontwikkelde functiewaarderingsstelsel voor het voortgezet onderwijs (FUWA-VO) is voor de functie van voorzitter van de centrale directie van een brede scholengemeenschap een voorbeeldfunctie op het niveau van schaal 16 opgenomen.

Ook voor het beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie (BVE-sector) en voor het hoger onderwijs geldt op basis van regelgeving een maximum voor de uitkomst van het functiewaarderingsstelsel (maximum van schaal 18). Uit onderzoek naar de topinkomens in de (semi-) publieke sector blijkt dat in deze sectoren in bepaalde situaties, kennelijk via toelagen bovenop dit maximum, een salarisbedrag wordt toegekend dat het jaarincome van € 130.000,- (gemiddeld loon Minister in 2003) overstijgt. Ik vind die situaties ongewenst. Voor die situaties zullen de maatregelen gaan gelden die voortvloeien uit het algemene kabinetsbeleid ten aanzien van ongewenste loonontwikkelingen in de (semi-) publieke sector.

¹ NRC-Handelsblad, 8 januari jl., 'Zetbaas', column Leo Prick

² NRC-Handelsblad, 4 december 2004

³ Minister-president tijdens algemene beschouwingen, september 2003. Handelingen Tweede-Kamer 3-96.

3

Bent u voornemens om regels voor toelagen en gratificaties in managementfuncties op te stellen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Neen.

Scholen hebben onder voorwaarden (beleids)ruimte gekregen voor beloningsdifferentiatie, zoals voor de toekenning van toelagen en gratificaties. Een bevoegd gezag dat wil overgaan tot beloningsdifferentiatie dient hiervoor in overleg met de personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad (PMR) beleid te formuleren. In de diverse decentrale cao's zijn daarover nadere procedureafspraken gemaakt. Daar het dus aan de scholen zelf is om beleid te ontwikkelen ten aanzien van beloningsdifferentiatie is het niet passend daarvoor centrale regels op te stellen. Wel zullen instellingen, onder de in voorbereiding zijnde Wet openbaarmaking publiekgefinancierde topinkomens, het jaarloon van bestuurders dat het gemiddelde jaarloon van een minister te boven gaat in het jaarverslag moeten vermelden.

4

Zijn de salarissen en andere uitkeringen van (bovenschoolse) managers openbaar? Is deze informatie toegankelijk voor de Kamer en de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraden (G)MR? Zo ja, hoe?

Neen. De personeelsgeleding van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad (PMR) heeft echter een bevoegdheid ten aanzien van de vaststelling van het beleid met betrekking tot de toekenning van salarissen, toelagen en gratificaties aan het personeel (inclusief het management). Het bevoegd gezag dient immers alle functies binnen de formatie en de daarvoor geldende maximumschalen (functiebouwwerk) vast te stellen in overleg met de PMR. Voorts is de PMR betrokken bij de vormgeving van het beleid ten aanzien van beloningsdifferentiatie (waaronder de toekenning van toelagen en gratificaties) en ziet toe op de toepassing daarvan.

Instellingen met lumpsum bekostiging leggen voorts financiële verantwoording af in een jaarverslag. Dat jaarverslag is openbaar. In het jaarverslag zijn de totale salariskosten van het personeel opgenomen. Het primair onderwijs kent nog geen volledig jaarverslag omdat in het primair onderwijs nog geen sprake is van lumpsum bekostiging.

Daarnaast doet het ministerie van BZK jaarlijks onderzoek naar de topinkomens in de (semi-) publieke sector. In dat onderzoek is ook de sector onderwijs betrokken, met uitzondering van het primair en voortgezet onderwijs, omdat uit eerder onderzoek is gebleken dat topinkomens volgens de definitie van het onderzoek in die sectoren niet voorkomen. De uitkomsten van het onderzoek topinkomens in de (semi-) publieke sector zijn openbaar en zijn ook aan de Tweede Kamer gezonden (TK 28 479, nrs. 6 en 14).

5

Moeten de totale salarislasten van het (bovenschoolse) onderwijsmanagement van voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs en volwasseneducatie, hoger onderwijs worden opgenomen in het jaarverslag?

Ja.

De salarislasten van het management zijn in het voortgezet onderwijs en in het beroepsonderwijs en de volwasseneducatie begrepen in de totale personele lasten die in het jaarverslag worden vermeld. De salarislasten van het management vormen daarbinnen echter geen afzonderlijke component. In de jaarrekening van de universiteiten/ hogescholen is bij de toelichting op de exploitatierekening een post opgenomen met financiële lasten college van bestuur. Deze post bevat de volgende lasten: bezoldigingen, met inbegrip van de pensioenlasten en andere in geldswaarde berekende toekenningen voor de gezamenlijke leden en gewezen leden van het college van bestuur.

6

Zal dit ook het geval zijn bij het primair onderwijs na invoering van de lumpsum- financiering?

Ja.

Als gevolg van de invoering per 1-8-2006 van lumpsum in het primair onderwijs zal ook in het primair onderwijs de verplichting van een (volledig) jaarverslag gaan gelden. Eén van de kengetallen daarin vormen de personele lasten. Daarbij is een uitsplitsing afgesproken van de personele lasten naar (bovenschools) management, onderwijzend personeel en onderwijsondersteunend personeel. Over de keuze van de kengetallen is de Tweede Kamer geïnformeerd. Na verloop van tijd zal worden bezien of met deze kengetallen kan worden volstaan of dat er aanleiding is deze aan te passen.

7

*Bent u van plan de salarissen, pensioenlasten en de andere uitkeringen van managers in het onderwijs transparant op te laten nemen in de nieuwe opzet voor het jaarverslag primair onderwijs, dat wil zeggen zodanig, dat per functie helder is, hoeveel deze bedragen?*⁴

Zie het antwoord op vraag 6.

8

In welk opzicht vindt u het wenselijk, dat de transparantie van salarissen en andere uitkeringen verbeterd wordt in de sectoren PO, VO, BVE en HO?

Ik vind het wenselijk dat topinkomens van bestuurders in het onderwijs transparant zijn. Omdat met de topinkomens van deze bestuurders collectieve middelen zijn gemoeid acht ik openheid over beloningspositie en –ontwikkeling met het oog op verantwoording noodzakelijk. Met de in voorbereiding zijnde Wet openbaarmaking publiekgefinancierde topinkomens zal invulling worden gegeven aan de behoefte om op individueel niveau een jaarlijks overzicht te kunnen geven van de inkomensniveaus en –ontwikkeling van de topfunctionarissen in de publiek gefinancierde sector die boven het gemiddelde salaris van een minister uitkomen. Het wetsvoorstel bevat ook voor de onderwijssector de verplichting om in het jaarverslag het jaarloon te vermelden van de functionaris die voor de uitoefening van een functie binnen de organisatie een jaarloon ontvangt dat het gemiddelde jaarloon van een minister te boven gaat. In het jaarverslag moet in dat geval het jaarloon, de functie en de duur van het dienstverband van de functionaris worden vermeld en dient ten behoeve van een gebundelde informatieverschaffing aan de Tweede Kamer door de instelling daarvan melding te worden gedaan bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

9

*Vindt u het wenselijk, dat de P(G)MR⁵ in de nieuwe Wet Medezeggenschap Onderwijs (WMO) (Wet Medezeggenschap Scholen (WMS)) instemmingsrecht heeft bij het vaststellen of wijzigen van het beleid met betrekking tot de toekenning van salarissen, toelagen en gratificaties aan de schoolleiding?*⁶

Ja. Hierbij merk ik op dat in de WMO (1992) reeds het instemmingsrecht van de P (G) MR is vastgelegd voor het vaststellen of wijzigen van het beleid met betrekking tot de toekenning van salarissen, toelagen en gratificaties aan het personeel, waaronder de schoolleiding. Deze bevoegdheid wordt in de WMS onveranderd overgenomen.

⁴ Aangangsel-Handelingen nr. 743, vergaderjaar 2003-2004, vraag 9

⁵ De personeelsgeleding in de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad

⁶ WMO 1992 art. 8 g